

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Basisberoepsgerichte leerweg

leerjaar 3 en 4

Cohort 2022 - 2024

Inhoud

Voorwoord	3
Toelichting.....	4
1. Cijfers	4
2. Periodes	5
3. Beroepsgericht vak.....	6
4. Algemeen vormende vakken	7
5. Loopbaan oriëntatie.....	8
6. Inhalen van toetsen en opdrachten.....	8
7. Betekenis van afkortingen	8
Overgangsnormering Sprengeloo	9
Bepaling SE-cijfer en eindcijfer 4 Basis	10
Zak- en slaagregeling 4 Basis.....	11
Wanneer ben je cum laude geslaagd in de basis-/ kaderberoepsgerichte leerweg?.....	12
PTA van de examenvakken.....	13

Voorwoord

In het derde leerjaar van de basisberoepsgerichte leerweg maak je al toetsen en opdrachten die meetellen voor het schoolexamen (SE). Voor elk vak is er een **Programma van Toetsing en Afsluiting** (PTA) gemaakt, waarin je kunt lezen welke toetsen en opdrachten meetellen voor het Schoolexamen. Alle onderdelen van het Schoolexamen moet je gedaan hebben voor je in leerjaar 4 aan het eindexamen mag beginnen. Dit betekent dat je in leerjaar 3 de onderdelen van het Schoolexamen gedaan moet hebben die in dát leerjaar worden aangeboden. In leerjaar 4 heb je weer toetsen en opdrachten voor het Schoolexamen. Welke vakken voor jou van toepassing zijn, is afhankelijk van het gekozen profiel en het vakkenpakket.

In het derde leerjaar krijg je ook nieuwe vakken: het beroepsgerichte vak (een vervolg op PPO), CKV en maatschappijleer zijn verplichte vakken. In leerjaar 4 bieden we het vak maatschappijkunde aan als examenvak aan leerlingen die het profiel Z&W hebben gekozen. Het is goed nu al te weten dat je aan het einde van dit jaar dus een vak kunt kiezen dat een vervolg is op maatschappijleer.

In dit PTA-document tref je informatie aan over het derde en vierde leerjaar. Elk jaar maken we een nieuw PTA-document. Het PTA wordt voor één cohort vastgesteld. Een cohort is leerjaar 3 en 4 samen. Dit betekent dat het PTA van het vierde leerjaar dat nu op de site staat, niet per se het PTA is dat jij volgend jaar krijgt.

De PTA's zijn met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Mochten we toch iets moeten wijzigen, dan doen we dat in het belang van de leerling. In dit digitale PTA-document staat ook informatie over cijfers en de overgangsregeling van het derde naar het vierde leerjaar.

In het **examenreglement** zijn alle reglementaire zaken opgenomen met betrekking tot het examen. Op de website van Sprengeloo/UDO kun je het examenreglement vinden en eventueel printen. Hier plaatsen we ook het PTA per cohort en per leerweg.

Op de landelijke website www.examenblad.nl kun je alle informatie van de overheid vinden over examens.

Het is dus van belang dat jij en je ouder/verzorger alle documenten goed doorlezen!

De deelraad medezeggenschap van Sprengeloo/UDO heeft dit PTA goedgekeurd.

Je vakdocenten, je mentor en de decaan zullen je telkens tijdig van de benodigde informatie voorzien, zodat je niet voor verrassingen komt te staan. Vragen die je hebt, kun je aan hen stellen of aan de examencommissie.

We wensen je veel plezier en succes in de bovenbouw van het vmbo.

Namens de examencommissie,

R. Koopmans, examensecretaris

Apeldoorn, september 2022

Toelichting

1. Cijfers

1. Belangrijk om te weten is dat je aan alle onderdelen van het Schoolexamen (SE) voldaan moet hebben, anders mag je niet toegelaten worden tot het Centraal Examen (CE).
2. Aan de hand van de cijfers in periode 1, 2, 3 en 4 wordt bepaald of je over kunt naar het vierde leerjaar (en dus naar periode 5, 6 en 7).
3. Je krijgt cijfers voor SE-toetsen en SE-opdrachten die meetellen voor het Schoolexamen. En je krijgt cijfers voor toetsen en opdrachten die **alleen** meetellen voor de overgang naar leerjaar 4 en niet voor het Schoolexamen.
4. In het leerlingvolgsysteem Somtoday kun je in de kolommen je behaalde cijfers vinden van de toetsen en opdrachten die je gemaakt hebt.
  - Je hebt een **gemiddelde kolom** van de cijfers voor de overgang naar leerjaar 4 (*gemiddelde overgang P1/2/3/4*) en
  - je hebt een **gemiddelde kolom** van de cijfers voor je schoolexamen (*gemiddelde PTA P1/2/3/4*).
5. Het gemiddelde cijfer van leerjaar 3 is **het lopende gemiddelde van alle vier de periodes in leerjaar 3**. In het PTA van elk vak kun je zien hoe de weging van de cijfers is ten opzichte van elkaar. De rapportcijfers na elke periode zijn dus **een tussenstand** van de cijfers die je tot dan toe gehaald hebt.
6. Heb je alle zeven periodes afgerond, dan wordt het Schoolexamencijfer (SE) voor elk examenvak bepaald. Met het SE-cijfer ga je naar het Centraal Examen (CE). Voor aanvang van het CE worden de SE-cijfers vastgesteld. Je krijgt dan een kaart waarop al je SE-cijfers staan. Je tekent voor ontvangst.
7. Je kunt bezwaar maken (een klacht indienen) met betrekking tot de behaalde cijfers. In het examenreglement kun je vinden hoe dat moet.
8. Het SE-cijfer samen met het CE-cijfer bepalen je eindcijfer. Dit geldt ook voor je beroepsgerichte profiel.
9. Om je cijfers in het leerlingvolgsysteem van Somtoday te zien, heb je een individuele inlogcode met wachtwoord gekregen.

2. Periodes

10. Er zijn vier periodes in leerjaar 3 en drie periodes in leerjaar 4.

In leerjaar 3 loopt

- periode 1 van augustus t/m 21 oktober;
- periode 2 van 22 oktober t/m 20 januari;
- periode 3 van 21 januari t/m 31 maart;
- periode 4 van 1 april tot einde schooljaar.

In leerjaar 4 loopt

- periode 5 van augustus t/m oktober;
- periode 6 van november t/m januari;
- periode 7 van februari tot eind april.

11. Per periode staat aangegeven:

- welke lesstof wordt getoetst;
- wat je moet weten en/of kunnen;
- op welke manier de lesstof getoetst wordt (type en toetsvorm);
- of je een toets mag herkansen;
- de weging van de toets (het cijfer) zoals deze meetelt voor de het Schoolexamen;
- hoe lang een toets duurt;
- welke hulpmiddelen je mag gebruiken;
- of loopbaanoriëntatie (LOB) een onderdeel van het programma is.

12. In leerjaar 3 heb je bij de beroepsgerichte vakken vijf blokken van ongeveer zeven weken.

13. De PTA-toetsen duren 45 minuten, tenzij anders aangegeven wordt in het PTA van het vak. Leerlingen die recht hebben op verlenging spreken dit af met hun docent.

14. De omschrijving van handelingsdelen en praktische opdrachten kun je vinden in je studiewijzer van Somtoday van dat vak. Je vindt hierin het doel en de eisen van de opdracht, de keuzeruimte die je hebt, de manier van beoordelen, het moment waarop je het moet inleveren en de gevolgen die het heeft als je dat niet doet. De uiterste inleverdatum of afronding van een handelingsdeel of praktische opdracht staan vermeld in het PTA van het vak.

3. Beroepsgericht vak

15. Het beroepsgerichte examenprogramma bestaat uit een **profielvak** en vier **keuzevakken**.
16. Het programma van de beroepsgerichte vakken in leerjaar 3 bestaat uit vier verplichte modules van het profielvak en één keuzemodule. Op Sprengeloo/UDO mag je de keuzemodule in leerjaar 3 kiezen binnen je profiel of binnen een andere profiel. In leerjaar 4 doe je nog drie keuzemodules binnen je gekozen profiel.
17. Het profielvak bestaat uit vier verplichte modules. Het schoolexamen (SE) bestaat uit de beoordelingen van toetsen en vaardigheden van het profielvak. Het profielvak wordt afgesloten met een CSPE, een centraal praktijkexamen. Beide cijfers samen vormen voor 50% het eindcijfer van je profielvak.
18. Je doet in leerjaar 3 en 4 samen vier beroepsgerichte keuzevakken. Elk beroepsgericht keuzevak sluit je af met een schoolexamen (SE). Deze vier SE-cijfers vormen samen een combinatiecijfer. Elk keuzevak vormt dus 25% van het combinatiecijfer. Het afgeronde combinatiecijfer telt mee in de uitslagbepaling of je wel of niet geslaagd bent. Voor een keuzevak moet je een 4 of hoger halen.

SE profielvak (4 verplichte modules)	50%	100% eindcijfer profielvak
CSPE profielvak (4 verplichte modules)	50%	
SE beroepsgericht keuzevak leerjaar 3	25%	100% combinatiecijfer beroepsgericht
SE beroepsgericht keuzevak leerjaar 4	25%	
SE beroepsgericht keuzevak leerjaar 4	25%	
SE beroepsgericht keuzevak leerjaar 4	25%	

19. In het derde en vierde leerjaar ga je op stage. Kijk goed naar de voorwaarden van de stage en de wegingsfactor in het PTA. Stage is een verplicht PTA-onderdeel van de beroepsgerichte profielvakken.

4. Algemeen vormende vakken

20. Er zijn ook vakken waarbij alleen sprake is van een schoolexamen. Voor deze vakken doe je dus geen centraal examen.

Deze vakken tellen echter wél mee voor het diploma:

- maatschappijleer1 (ma1) in leerjaar 3
- kunstvakken1 (kv1) (= ckv) in leerjaar 3
- lichamelijke opvoeding (lo en sportoriëntatie) in leerjaar 3 en 4
- de vier beroepsgerichte keuzevakken in leerjaar 3 en 4.

21. Maatschappijleer1 en kunstvakken1 (ckv) worden aan het einde van het derde leerjaar afgesloten, lichamelijke opvoeding aan het einde van het vierde leerjaar. In leerjaar 3 is één beroepsgericht keuzevak afgesloten en in leerjaar 4 sluit je de andere drie beroepsgerichte keuzevakken af.

22. Heel belangrijk: het cijfer dat je voor het schoolexamen **maatschappijleer1** in leerjaar 3 haalt telt al mee voor je diploma. **Probeer maatschappijleer1 met een voldoende of hoger af te ronden.** Het vak telt mee in de zak- en slaagregeling. Als je een 5 haalt, begin je het examen met een punt tekort, met een 7 heb je een punt extra om een 4 of 5 voor een ander vak te compenseren!

23. In de leerjaar 3 doe je de maatschappelijke stage. Over deze stage maak je een verslag dat meetelt bij het vak **maatschappijleer1**. Let goed op de datum van inleveren!

24. Voor het vak **kunstvakken1** worden geen cijfers gegeven, maar je moet wel de beoordeling 'voldoende' of 'goed' halen, anders krijg je geen diploma. Bij dit vak krijg je een aantal opdrachten die je moet uitvoeren bij activiteiten die je moet doen. Het is dus van belang om je ook voor dit vak goed in te zetten!

25. Het vak **levensbeschouwelijke vorming** wordt in leerjaar 3 afgesloten en telt mee voor de overgang naar leerjaar 4.

26. Het vak **taal** wordt in het PTA van het vak **Nederlands** behandeld. De landelijke toetsing is ook bij het vak **Nederlands** ondergebracht. Het vak rekenen sluit je in leerjaar 3 af.

5. Loopbaanoriëntatie

27. In het derde leerjaar ga je verder met LOB (loopbaanoriëntatie). In leerjaar 1 en 2 heb je een LOB-week gedaan, heb je PPO-lessen gevolgd, aan Qompas gewerkt en heb je een aantal dagen met iemand meegelopen met een beroep. Door de coronaperiode kan het zijn dat dit niet goed gelukt is. In leerjaar 3 ga je verder met Qompas en heb je bij je beroepsgerichte vak ook LOB-lessen en loop je stage. Bij de beroepsgerichte vakken doe je in leerjaar 3 een snuffelstage. In leerjaar 4 doe je ook een beroepsgerichte stage. Deze stages zijn verplicht en worden met een cijfer beoordeeld. In het PTA van je beroepsgerichte vak kun je zien welke weging de stages hebben. Stage is dus een onderdeel van LOB.

6. Inhalen van toetsen en opdrachten

28. Als je een PTA-toets of PTA-werk niet gemaakt hebt, voert de docent een * (= inhalen) in als cijfer. Jij en je ouder(s) kunnen daaraan zien dat je de toets nog niet gemaakt hebt. In principe wordt een gemiste toets door jou zo snel mogelijk ingehaald. Een toets wordt altijd buiten de instructiemomenten van de les ingehaald. Je bent zelf verantwoordelijk om op tijd een afspraak te maken.

29. **Heb je PTA-toetsen en opdrachten niet gedaan, dan kun je niet meedoen aan het centraal eindexamen.** Slechts in zeer bijzondere gevallen en na overleg met de teamleider en examensecretaris en ouders/ verzorgers kan van deze regel worden afgeweken. De directeur beslist hierover.

7. Betekenis van afkortingen

S	=	Schriftelijke toets
M	=	Mondelinge toets
D	=	Digitale toets
T	=	Toets
HD	=	Handelingsdeel
PO	=	Praktische Opdracht

Overgangsnormering Sprengeloo

Voor alle leerjaren en leerwegen geldt het volgende:

Een leerling wordt bevorderd naar het volgende leerjaar op het niveau dat op dat moment gevolgd wordt met 0 en 1 tekortpunt. In alle andere gevallen wordt een leerling besproken door de docenten tijdens de overgangsvergadering om tot een advies te komen.

Een overgangscijfer 4,5 t/m 5,4 geeft 1 tekortpunt.

Een overgangscijfer lager dan 4,5 geeft 2 tekortpunten.

Overgangscijfer leerjaar 3

Het overgangscijfer is het lopend gemiddelde aan het einde van het schooljaar, afgerond op één decimaal.

Alle onderdelen die tot dan toe afgesloten moeten zijn, worden meegeteld.

Het rekenkundig gemiddelde van minimaal zes examenvakken moet een 5,5 of hoger zijn.

Als een leerling voor de vakken Nederlands, Engels en de profielvakken een gemiddelde heeft lager dan 6,0, dan kan de docentenvergadering het bindende advies uitbrengen om de leerling te bevorderen naar het volgend leerjaar in een leerweg op een lager niveau.

Advies docentenvergadering

Bij het bespreken van een leerling in de overgangsvergadering voor docenten wordt onder andere gekeken naar het gemiddelde van alle rapportcijfers, de werkhouding, huiswerkhouding en inzet, de cito-scores, absentie, ziekte en eventuele bijzondere omstandigheden. Het advies over het vervolg van de schoolloopbaan vanuit de docentenvergadering is bindend. In uitzonderlijke gevallen kan de docentenvergadering afwijken van de overgangsnormering. De betrokkenen worden hiervan persoonlijk op de hoogte gesteld. Bevordering naar een hoger onderwijsniveau wordt altijd in de docentenvergadering besproken. Dit kan plaatsvinden op verzoek van leerling/ouders/verzorgers aan de mentor, dan wel automatisch bij een gemiddeld overgangscijfer hoger dan 7,9.

Aanvragen revisie van een bevorderingsbesluit

Ouders en/of leerlingen kunnen tot 24 uur na het bekendmaken van de uitslag van de docentenvergadering schriftelijk bij de teamleider een aanvraag tot revisie indienen als zij van mening zijn dat bepaalde omstandigheden niet of onvoldoende aan de orde zijn geweest bij de totstandkoming van het besluit. Aan rapportvergelijking met andere leerlingen kan geen recht op revisie worden ontleend.

De teamleider beslist na overleg met de mentor of een revisie zal plaatsvinden. De ouders en leerling krijgen dat ook binnen 24 uur te horen. Als er een revisie komt, roept de teamleider de revisiecommissie bijeen. Deze bestaat uit de teamleider, de mentor en minimaal vier vakdocenten uit vakgroepen waarin een centraal eindexamen moet worden afgelegd. De revisiecommissie bespreekt de aanvullende omstandigheden en spreekt desgewenst met betrokkenen. Vervolgens neemt de revisiecommissie een besluit. De mentor stelt de ouders en/of leerling direct na de bespreking op de hoogte van dit besluit.

Bepaling SE-cijfer en eindcijfer 4 Basis

Vóór het examen wordt in de maand april (op een nader vast te stellen datum) het SE-cijfer bepaald.
Het SE-cijfer van een vak is het getal (op één decimaal nauwkeurig) over alle in het PTA vastgelegde onderdelen.

Het eindcijfer wordt bepaald door het SE-cijfer en het examencijfer.

$$\frac{\text{SE-cijfer} + \text{examencijfer (CE)}}{2} = \text{eindcijfer}$$

In de basisberoepsgerichte leerweg telt het SE-cijfer dus voor de helft mee voor het eindcijfer.

De becijferde examenvakken zijn:

- **De verplichte vakken** (Nederlands, Engels en maatschappijleer1)
- **De profielgebonden vakken** (wiskunde, nask1, biologie, economie, maatschappijkunde)
- **Het beroepsgerichte profielvak**
- **Het combinatiecijfer** van je vier beroepsgerichte keuzevakken.

De examenvakken lichamelijke opvoeding (sport) en kunstvakken1 (ckv) worden met een letter-waardering afgesloten (onvoldoende, voldoende, goed).

Zak- en slaagregeling 4 Basis

Een kandidaat is geslaagd als deze voldoet aan de volgende eisen:

gemiddelde van centraal eindexamen (CE)

- het cijfer voor de vakken van het **centraal examen** gemiddeld voldoende is. Een leerling is dus gezakt als het gemiddelde cijfer voor het totale CE lager is dan een 5,5 (het beroepsgerichte profielvak telt hierin één keer mee).

eindcijfers van SE + CE

- je mag één 5 voor een van de examenvakken scoren als je voor de overige examenvakken een 6 of hoger hebt gehaald of:
- je mag één 4 voor een van de examenvakken scoren als je voor de overige examenvakken een 6 of hoger haalt én je minimaal één 7 of hoger hebt of:
- je mag twee keer een 5 scoren voor de examenvakken als je voor de overige examenvakken een 6 of hoger haalt én je minimaal één 7 of hoger hebt.
- je eindcijfers mogen dus niet lager zijn dan een 4; ook je beroepsgerichte keuzevakken niet!
- je eindcijfer voor Nederlands moet minimaal een 5 zijn.
- Je moet de vakken lichamelijke opvoeding (sport) en kunstvakken¹ (ckv) met *een voldoende* of *een goed* hebben afgesloten.

overige eisen

- je moet een loopbaandossier hebben gemaakt volgens het PTA.
- je moet aan alle onderdelen van het PTA hebben voldaan.

Voorlopig afgewezen kandidaten mogen herkansen in het beroepsgerichte vak **en** in één theorievak.

Afgewezen wil zeggen dat je nog niet bent geslaagd. Je bent pas gezakt als je na de herkansingen nog niet geslaagd bent.

Afgewezen vmbo-kandidaten krijgen een cijferlijst en een certificaat voor die vakken waarvoor een 6 of hoger is behaald.

Op de cijferlijst worden de SE-cijfers, examencijfers en afgeronde eindcijfers afgedrukt. Het behaalde resultaat van de rekentoets krijg je op een aparte cijferlijst.

Wanneer ben je cum laude geslaagd in de basis-/ kaderberoepsgerichte leerweg?

Je bent cum laude geslaagd als:

- het gemiddelde van je eindcijfers voor het profielvak, de twee algemene vakken in het profieldeel en het combinatiecijfer een 8,0 of hoger is;
- geen van de eindcijfers die bij de uitslagbepaling betrokken zijn lager zijn dan een 6 / onvoldoende.

De rekentoets telt niet mee.

NB: De cum laude-regeling voor basis/kader is anders dan die voor gemengd/theoretisch.